

Ekspertu kopīgais atzinums studiju programmas licencēšanai

AKADĒMISKĀ MAĢISTRA STUDIJU PROGRAMMA
“LAUKU KOPIENU ATTĪSTĪBA”

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte

Eksperti rekomendē licencēt studiju programmu.

Eksperti:

1. Eksperts, Dr.soc. prof. Tālis Tisenkopfs _____
2. Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts Āris Ādlers _____
3. Latvijas Studentu apvienības deleģētais eksperte Justīne Širina _____

Datums (15/05/2023)

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Satura rādītājs

I.	Studiju programmas atbilstība studiju virzienam.....	5
II.	Resursi un nodrošinājums	8
III.	Studiju saturs un īstenošanas mehānisms.....	12
IV.	Mācībspēki	18
V.	Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	20
VI.	Novērtējums	29
VII.	Rekomendācijas	32
VIII.	Prasību vērtējumu kopsavilkums	35

Informācija par ekspertiem

Akadēmiskās vides pārstāvis	<i>Tālis</i>	<i>Tisenkopfs</i>	<i>Dr.soc., prof.</i>	<i>Baltic Studies Centre un Latvijas Universitāte</i>
Latvijas Darba devēju konfederācijas deleģētais eksperts/-e/ Nozares ekspertu padomes deleģētais eksperts/-e (ja piemērojams)	<i>Āris</i>	<i>Ādlers</i>		<i>Biedrības "Latvijas Lauku forums" padomes loceklis</i>
Latvijas Studentu apvienības deleģētais eksperts/-e	<i>Justīne</i>	<i>Širina</i>		<i>Ventspils Augstskola</i>

Vizīte uz augstskolu	02.05.2023.
Ekspertu kopīgais atzinums sniegts, pamatojoties uz vizītes laikā veiktajiem novērojumiem un šādiem avotiem:	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kopīgā akadēmiskā maģistra studiju programmas LAUKU KOPIENU ATTĪSTĪBA (IKK 45314) raksturojums un pievienotie pielikumi;</i> 2. <i>Ekspertu vizīte 02.05.2023. Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (LBTU);</i> 3. <i>LBTU mājaslapa: llu.lv;</i> 4. <i>Augstskolu likums: https://likumi.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums</i> 5. <i>Ministru kabineta noteikumi Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu": https://likumi.lv/ta/id/266187-noteikumi-par-valsts-akademiskas-izglitibas-standartu</i> 6. <i>Ministru kabineta noteikumi Nr. 202 "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus": https://likumi.lv/ta/id/256157-kartiba-kada-izsniedz-valsts-atzitus-augstako-izglitibu-apliecinoshus-dokumentus</i> 7. <i>Ministru kabineta noteikumi Nr. 70 "Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi": https://likumi.lv/ta/id/152072-studiju-liguma-obligati-ietveramie-noteikumi</i> 8. <i>Augstākās izglītības kvalitātes aģentūras datubāze E-platforma, informācija par augstskolām un studiju programmām:</i>

	https://eplatforma.aika.lv/index.php?r=site%2Fprogram%2Flist
--	---

Informācija par studiju programmu

1.	Augstskolas/ koledžas nosaukums	Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte
2.	Studiju programmai atbilstošā studiju virziena nosaukums	Socioloģija, politoloģija un antropoloģija
3.	Citas studiju programmas studiju virzienā	1. akadēmiskā bakalaura studiju programma “Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija” 2. akadēmiskā maģistra studiju programma “Organizāciju un sabiedrības pārvaldes socioloģija”
4.	Studiju programmas nosaukums	Lauku kopienu attīstība / Rural Community Development
5.	Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	45314
6.	Studiju programmas īstenošanas valoda	Angļu valoda
7.	Studiju programmas apjoms, ilgums, īstenošanas veids un forma (arī tālmācība)	Pilna laika klātie, 2 gadi, 120 ECTS (80 KP)
8.	Uzņemšanas prasības	Bakalaura grāds vai pirmā cikla (otrā līmeņa) profesionālā augstākā izglītība (vai tai pielīdzināmā augstākā izglītība) sociālās un cilvēkrīcību zinātnēs vai komerczinībās un administrēšanā. Angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī.
9.	Studiju programmas īstenošanas adrese, norādot, vai studiju programmu īsteno augstskola, augstskolas filiāle, koledža vai koledžas filiāle	1. Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte, Lielā iela 2, Jelgava, LV- 3001 2. Igaunijas Dzīvības zinātņu universitāte, Friedrich Reinhold Kreutzwaldi 1a, 51014 Tartu, Igaunija
10.	Iegūstamais grāds vai profesionālā kvalifikācija vai iegūstamais grāds un profesionālā kvalifikācija (kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju)	Sociālo zinātņu maģistra grāds socioloģijā (Mg.sc.soc.)

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

Prasība [1]: Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut.

Kritēriji:

1. Studiju programmas izveide ir pamatota un atbilst augstskolas/ koledžas stratēģijai, studiju programmas mērķis, uzdevumi un plānotie studiju rezultāti ir sasniedzami un savstarpēji saistīti. Studiju programmas izstrādes procesā tika iesaistīti ārējie eksperti, mācībspēki, studējošie, darba devēji u.c.

Studiju programma ir aktuāla un nepieciešama lauku attīstības, reģionu attīstības, reģionālās politikas, telpiskās attīstības plānošanas, uzņēmējdarbības veicināšanas, sociālās iekļautības, Eiropas Zaļā kursa un citos ilgtspējīgas attīstības un pārvaldības aspektos. Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte (LBTU) nodrošina piemērotu un atbalstošu vidi šādas studiju programmas realizēšanai.

Studiju programma veidota atbilstoši LBTU stratēģiskajos dokumentos formulētiem mērķiem veicināt sociālo zinātņu attīstību, universitātes starptautiskās saites, studiju procesa internacionalizāciju, kā arī sadarbību ar sabiedrību, kopienām, pašvaldībām un uzņēmējiem. Programma atbilsts LBTU stratēģiskajam mērķim veicināt sabiedrības ilgtspējīgu attīstību.

Apsveicama ir kopīgas studiju programmas izveidošana, apvienojot LBTU un Igaunijas Dzīvības zinātņu universitātes (EMU) resursus un zināšanu bāzi. Studiju programmas sagatavošanas darbi ir noritējuši vairākus gadus sadarbībā ar EMU un Kauņas Vītauta Dižā universitāti.

Studiju programmas izveidē veikti pamatīgi priekšdarbi - noskaidrots kopienu viedoklis par studiju programmas nepieciešamību, izstrādāti kopīgi studiju kursi un studiju materiāli ar partneru universitātēm un ārvalstu docētājiem. Studiju programmas izveidi ir sekmējusi LBTU iesaiste ERASMUS+ projektā “Stratēģiskās partnerības augstākajā izglītībā” (2020-2023) sadarbībā ar četrām citām universitātēm. Tas ļāvis sadarbībā izstrādāt studiju programmas struktūru, plānu, atsevišķus kursus un informatīvos materiālus.

Ekspertīzi un atzinumu par programmas nepieciešamību ir sniegusi biedrība Latvijas Lauku forums.

2. Studiju programmas izveides procesā ir analizēti un ņemti vērā augstskolas/ koledžas veikspējas rādītāji, studējošo skaita dinamika un tendences u.c.

LBTU ir reālistiski plānojusi iespējamo studējošo skaitu, to dinamiku un salāgošanu ar universitātes finanšu, infrastruktūras un personāla resursiem. LBTU spēj sekmīgi nodrošināt plānotā studentu skaita uzņemšanu un apmācību. Ir veikta arī pieprasījuma analīze pēc studiju programmā sagatavojamiem speciālistiem, galvenokārt to aplēšot pēc programmatiskiem politikas uzstādījumiem un ekspertu vērtējumiem. Mazākā mērā ir veikta potenciālo reflektantu priekšizpēte. Studiju programmas raksturojumā nav skaidri raksturotas procedūras, kā tiks veikta ārvalstu studējošo rekrutācija.

Lauku kopienās un pašvaldībās ir nepieciešamība pēc studiju programmas sagatavotajiem speciālistiem ar specifiskām zināšanām un kompetencēm, ko studiju programma piedāvās. Tomēr eksperti uzskata, ka Latvijā var nebūt daudz darba devēju, kas šādus speciālistus varētu algot. Latvijā ir kritiski zems finansējums pilsoniskajām organizācijām, kuras varētu

būt potenciālie darba devēji. Arī ekspertu vizītes LBTU laikā intervētie darba devēji norādīja uz šo problēmu.

Tāpēc studiju programma varētu likt lielāku uzsvaru arī uz speciālistu sagatavošanu pašvaldībām un jau esošo pašvaldību speciālistu (piemēram, sociālie darbinieki, kultūras darbinieki, uzņēmējdarbības attīstības speciālisti u.c.) pārkvalifikāciju un kvalifikācijas pilnveidošanu.

Minēts, ka Latvijā notikušas vasaras skolas Kaldabruņā un Aizkalnē, tomēr šīs vietas nereprezentē lauku telpas dažādību un lauku kopienu dažādību, piemēram, darbs Kaldabruņas kopienā atšķirsies no darba Kalngales kopienā. Studiju programmas raksturojumā vairākkārt minēti lauku kopienu pārstāvji uz kuru viedokļu pamata tiek paredzētas konkrētas rīcības studiju kursa satura izveidei vai pielāgošanai, tomēr nav atsaucis uz šo cilvēku kompetencēm un šo cilvēku viedokļu atbilstību akadēmiskām vajadzībām.

Kā potenciālie darba devēji ir minēti arī vietējās rīcības grupas, tomēr nav pierādāmu faktu, kas liecina, ka šīm organizācijām ir iespēja algot potenciālos studiju programmas absolventus.

Minēto iemeslu dēļ studiju programma īstenošanas gaitā var sastapties ar būtiskiem izaicinājumiem, piesaistot reflektantus gan no Latvijas, gan ārvalstīm, kā arī nodrošinot efektīvu studiju programmas sasaisti ar darba tirgus pieprasījumu.

3. Studiju programma atbilst nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, augstskola/ koledža ir sniegusi pamatojumu, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu/ koledžu studiju programmām, un norādīti galvenie secinājumi.

Studiju programmas izveide un tās satura pamatotība saistīta ar Eiropas Savienības (ES) politiku, kas saistīta ar plānošanas periodu 2021.- 2027. gadam, tomēr, analizējot Eiropas pieredzi, tiek lietotas atsauces uz avotiem, no kuriem jaunākais ir no 2016. gada. Tā kā studiju programmas raksturojumā ir runāts par pašreizējo plānošanas periodu ES kontekstā, materiāli, kas raksturo situāciju pirms 2016. gada, var sniegt tikai vispārīgu un iepriekšējos naratīvos balstītu pieredzi. Vienīgā atsauce no 2018. gada ir par sociālo uzņēmējdarbību.

Studiju programmas raksturojumā minētais projekts “Atgriežot dzīvību Latvijas pilsētām un reģioniem” ir īstenots 2015. gadā, kas ir salīdzinoši sens piemērs. Atsauces uz citiem praksē īstenotiem kopienu darbiniekus spēcinošiem projektiem būtu vēlamas.

Studiju programmas izstrādes laikā ir veikts salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām ārvalstu universitātēs (Studiju programmas raksturojums, pielikums Nr. 1). Padziļinātam salīdzinājumam izvēlētas trīs studiju programmas: Vāgeningas Universitātes studiju programmā “Lauku inovācija un attīstība” (Development and rural innovation), Ģentes universitātes maģistra studiju programma “Starptautiskais zinātņu maģistrs lauku attīstībā” (International Master of Science in Rural Development) un Linneja Universitātes studiju programma “Uzņēmējdarbība, ilgtspējība un sociālās pārmaiņas” (Entrepreneurship, sustainability and social change). Salīdzinājums veikts rūpīgi, cenšoties izcelt LBTU studiju programmas specifiku un veidojot tās konkurētspējīgās priekšrocības.

Studiju programmas raksturojumā nav veikts salīdzinājums ar atsevišķām studiju programmām darbā ar kopienām, kas tiek realizētas citās Latvijas augstskolās un kurās tiek paaugstinātas profesionālās zināšanas, prasmes un kompetences par lauku kopienu attīstību. Piemēram, Daugavpils Universitātes Ģeomātikas laboratorija īsteno profesionālo maģistra

studiju programmu “Vides plānošana” un tajā realizēto studiju kursu “Vietējo iniciatīvu attīstība”. Latvijas Universitātē tiek īstenota programma “Telpiskā plānošana”.

Eksperti akcentē, ka studiju programmai ir attīstības perspektīva, bet šobrīd vitāli trūkst atsaucē uz nozaru politikām un attīstības plānošanas dokumentiem, lai šādi speciālisti atrastu vietu nozares darba tirgū.

4. Studiju programmas attīstības perspektīvas ir analizētas un pamatotas.

Studiju programmas attīstības perspektīvas aprakstītas, atsaucoties uz zinātniskiem rakstiem par tendencēm lauku attīstības jomā, tomēr tie ir publicēti sen, piemēram, 2009., 2013. gadā u.tml. Tas nenozīmē, ka to aktualitāte ir zudusi, tomēr jomas attīstības perspektīvas ir vairāk saistītas ar mūsdienu rīcībpolitiku un pēdējā laika pētniecības rezultātiem.

No Eiropas Savienības rīcībpolitikām tiek minēts Zaļais kurss, tomēr atbilstošāka mūsdienu lauku attīstības tendencēm ir jaunā Eiropas Komisijas iniciatīva Lauku pakts (Rural Pact), kas vairāk runā par pārnozaru skatījumu uz teritoriju un vietu attīstību, un mazāk koncentrējas uz kopienu spēcīnāšanu.

Studiju programmas raksturojumā minēts, ka strauji palielinās pieprasījums pēc darbiniekiem kopienu attīstībā. Arī studiju programmas ekspertīzes laikā intervētie darba devēji norādīja, ka pieprasījums pēc kopienu darba speciālistiem pastāv arī pašvaldībās, tostarp valstspilsētu un citu pilsētu pašvaldību iestādēs. Studiju programmas perspektīvu raksturojumā būtu vairāk jāparedz un jāiestrādā arī šī absolventu iespējamā darba niša.

Perspektīvu apraksts ir visai vispārīgs un vairāk bāzējas uz studiju programmas izstrādātāju redzējumu un pieredzi, nevis uz objektīvu realitāti. Tāpat netiek aprakstīts, kā pati studiju programma varētu mainīties un piemēroties nākotnes rīcībpolitikai.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [1]

Studiju programmas īstenošana atbilst LBTU un EMU stratēģiskajiem mērķiem, jo īpaši sabiedrības ilgtspējas, studiju internacionalizācijas un sociālo zinātņu stiprināšanas mērķiem.

Studiju programmas izveide, specifika un nosaukums ir rūpīgi pārdomāti un saskaņoti universitāšu starpā.

Studiju programmas īstenošana un attīstāmās zināšanas un kompetences dos ieguldījumu speciālistu sagatavošanā, kuri veicinās pilsoniskās sabiedrības attīstību.

Stiprās puses:

1. Studiju programma veicinās LBTU stratēģisko mērķu sasniegšanu - veidot ilgtspējīgu sabiedrību, attīstīt sociālās zinātnes un sekmēt studiju un zinātniskā darba internacionalizāciju.
2. LBTU un EMU kopīgas studiju programmas izveide atbilst mūsdienu tendencēm augstākās izglītības un pētniecības internacionalizācijā.
3. Kopīgā studiju programma, kas īstenota angļu valodā, ļaus abām partneruniversitātēm labāk pozicionēties starptautiskajā zinātnes, augstākās izglītības un inovāciju telpā.
4. LBTU uzkrātā pieredze, jau īstenojot divas kopīgas studiju programmas (“Agri-food Business management” sadarbībā ar EMU un Vītauta Diža universitāti un “Uzturzinātne” sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti, tiks izmantota arī jaunās studiju programmas īstenošanā.

5. LBTU ir vīzija ārvalstu studējošo rekrutācijai no tādiem reģioniem un valstīm kā Ziemeļeiropas valstis, Polija, Vācija, Ukraina, Gruzija, Uzbekistāna. Rekrutācijas pasākumus nodrošinās LBTU Starptautisko sakaru departaments, izslēdzot ģeopolitiski riskantas valstis.
6. Studiju gaitā paredzēta sadarbība ar mērķa valstu pašvaldību un kopienu pārstāvjiem, kas ļaus pielāgot ārvalstu studentu apmācību izcelsmes valstu kontekstam.

Vājās puses / ieteikumi:

1. Studiju programmas raksturojumā maz atsauču uz pēdējā laika (pēdējie pieci gadi) zinātniskām publikācijām.
2. Studiju programmas raksturojumā nav skaidri definētas ārvalstu studentu mērķa valstis.
3. Studiju programmas raksturojumā nav pietiekami apzināti riski un potenciālās grūtības studējošo piesaistē kā no ārvalstīm, tā no Latvijas.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.	X			
2.		X		
3.		X		
4.		X		

Prasības [1] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Programma atbilst studiju virzienam "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija". Programma atbilst arī LBTU stratēģiskajai vīzijai un mērķiem veicināt sabiedrības ilgtspējīgu attīstību, sekmēt studiju internacionalizāciju un attīstīt sociālo zinātņu jomu.
	X			

II. Resursi un nodrošinājums

Prasība [2]: Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Kritēriji:

1. Studiju bāze, ietverot iesaistīto struktūrvienību (katedru, profesoru grupu, laboratoriju, institūtu u.c.) un nepieciešamo palīgpersonālu, ir apzināta un atbilstoša studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Studiju programmai ir nodrošināta nepieciešamā materiāli tehniskā bāze un administratīvais atbalsts. Studiju programmas īstenošanā tiek izmantoti gan kopējie LBTU, gan Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes (ESAF) struktūrvienību resursi: infrastruktūra, administratīvie resursi, atbalstošais personāls. Studiju programmas izveidē ir bijusi veiksmīga sadarbība starp dažādām LBTU struktūrvienībām un to personālu. Studiju programmas sagatavošanā cieši sadarbojas LBTU Zinātņu daļa, Studiju centrs, Starptautiskās sadarbības centrs, ESAF dekanāts, ESAF Sociālo un humanitāro zinātņu institūts (SOHU), programmas docētāji. Ir noteiktas skaidras procedūras, kā studiju programmas īstenošanā tiks iesaistīti ESAF lietvedības speciālisti, kā tiks organizēta studējošo lietu pārraudzība un dokumentu aprīte.

LBTU partneraugstskola kopīgās studiju programmas īstenošanā - Igaunijas Dzīvības zinātņu universitāte (EMU) nodrošina resursus un studiju bāzi, kas nepieciešama, lai vienu semestri studējošie varētu pavadīt un mācīties šajā universitātē. Resursu izmantošana un papildinātība starp augstskolām ir labi koordinēta.

LBTU ESAF pieredze, īstenojot kopīgo maģistra studiju programmu angļu valodā “Agri-food Business management”, ir ņemta vērā un integrēta jaunās studiju programmas īstenošanas procedūrās.

Atbalstu studentiem (uzturēšanās atļaujas, sadzīves jautājumu kārtošana, administratīvais atbalsts) nodrošinās LBTU Starptautiskās sadarbības centrs, kuram ir pieredze darbā ar ārvalstu studentiem.

Tomēr pašreiz studiju programmā nav pārdomāts sistemātisks veids un procedūras, kā tiks nodrošināts regulārs akadēmiskais atbalsts ārvalstu studējošajiem, lai veicinātu viņu adaptāciju jaunā akadēmiskā vidē un pielāgotu studiju procesu individuālās izaugsmes vajadzībām.

Vispārējo studiju programmas vadīšanu nodrošinās studiju programmas direktore, kurai ir cieša sadarbība ar LBTU vadību, fakultātes vadību, fakultātes institūtiem, docētājiem un EMU partneriem. Tas dod pārliecību par sekmīgu programmas īstenošanu. Tomēr jāņem vērā, ka programmas direktore pati nedocē nevienu kursu studiju programmā. Tas var radīt izaicinājumus saiknes veidošanā ar studentiem.

2. Informatīvā un metodiskā bāze, datubāzes un bibliotēkā pieejamā literatūra atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem.

Studiju programmā studējošajiem būs pieejama LBTU Fundamentālā bibliotēka, kā arī ESAF Informatīvais kabinets. Studiju programmas vajadzībām nodrošinātas ESAF datorklases, kā arī citu LBTU fakultāšu un struktūrvienību informatīvā bāze. Studējošajiem tiek nodrošināts kvalitatīvs interneta pieslēgums un nepieciešamā datortehnika.

Studentiem ir nodrošināta piekļuve LBTU abonētajām zinātnisko izdevumu un citām informatīvajām datubāzēm. Fundamentālā bibliotēka piedāvā plašu e-pakalpojumu klāstu. Fundamentālās bibliotēkas un ESAF Informatīvā kabineta personāls ir atsaucīgs un nodrošina studentiem atbalstu informācijas meklēšanā, izgūvē un apstrādē. Informatīvā bāze ir pieejama gan latviešu, gan angļu valodā.

LBTU un EMU nodrošinātās datubāzes un literatūras resursi ir piemēroti un atbilst kopīgās studiju programmas vajadzībām. LBTU cenšas finansiālo iespēju robežās papildināt bibliotēkas krājumus ar jaunāko zinātnisko literatūru.

LBTU ir moderna e-studiju vide. Studiju materiāli, kursu apraksti, prasības, patstāvīgā darba uzdevumi un citi materiāli, un informācija tiek nodrošināta e-studiju platformā 'Moodle'. Šī platforma piedāvā arī tiešsaistes un tālmācību iespējas, kas ir svarīgi starptautiskā programmā. E-studiju vide nodrošina arī studiju procesa uzraudzību, rezultātu vērtēšanu un atgriezenisko saikni starp studentiem un docētājiem.

3. Finansiālā bāze un studiju programmas izmaksas ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem, studiju programmas finansēšanas avoti ir apzināti, un finanšu resursi nodrošina studiju programmas īstenošanu studiju rezultātu sasniegšanai.

LBTU ir veikusi pietiekami precīzu studiju programmas izmaksu kalkulāciju. Tās ir atbilstošas studiju programmas vajadzībām un īstenošanas nosacījumiem.

Norādīta provizoriska studiju gada maksa 3600 EUR. Minēts, ka lielāks studējošo skaits ir saimnieciski izdevīgāks, jo kopīgās infrastruktūras izmaksas var attiecināt uz fiksētajām izmaksām. Paredzēts, ka finansējuma avots būs maksas studentu iemaksas, kas sastādīs 54 000 EUR, no kurām 60% tiks izlietoti atalgojumam un 40 % studiju procesa nodrošināšanai.

Nav aprakstīta finanšu sadale starp LBTU un Igaunijas universitāti, tomēr tas minēts līgumā starp partnerinstitūcijām.

Paredzēts, ka sākumā būs tikai maksas studenti. Pastāv zināms risks, ka par piedāvāto studiju maksu var nebūt pietiekams interesentu skaits mācīties šajā studiju programmā. LBTU līdz galam nav izpētījusi potenciālos interesentus, kam būtu pietiekami daudz finanšu līdzekļu, lai varētu apmaksāt mācības un pēc tam arī iegūt atbilstoši apmaksātu darbu, uz to norādīja arī darba devēju pārstāvji ekspertu vizītes laikā LBTU. Plānotā studiju maksa EUR 3600 gadā ekspertu prāt var radīt lielas programmas pieejamības grūtības studēt gribētājiem no Latvijas.

LBTU veiktā priekšizpēte programmas veidotājiem devusi pārlicību, ka izdosies nokomplektēt minimāli nepieciešamo studējošo grupu veiksmīgai studiju programmas realizācijas uzsākšanai.

4. Materiāltehniskā bāze un tās pieejamība studējošajiem un mācībspēkiem ir atbilstoša studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Studiju programmā studējošajiem ir pieejama LBTU materiāltehniskā bāze, tiek nodrošinātas dienesta viesnīcas. Studiju procesu paredzēts īstenot galvenokārt ESAF telpās, kuras ir izremontētas un labiekārtotas, tādējādi uzlabojot studiju vidi. Pašreiz tiek izbūvēts lifts, kas uzlabos vides pieejamību. Auditorijas ir aprīkotas ar datortehniku un digitālo orgtehniku (piemēram, interaktīvās tāfeles). Studiju programmā studējošajiem tiks piedāvātas arī LBTU Tehnoloģiju un zināšanu pārneses nodaļas materiālās un tehniskās iespējas, kā arī iespēja darboties LBTU studējošo biznesa inkubatorā "HatchUp".

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [2]

Studiju programmas nodrošināšanai tiek sniegti gan LBTU gan EMU pieejamie resursi nepieciešamā apjomā. Studiju programmai ir piesaistīti atbilstoši finanšu, personāla un infrastruktūras resursi.

Studējošajiem ir nodrošināta piekļuve zinātniskajām un informatīvajām datu bāzēm un citiem informācijas resursiem latviešu un angļu valodā, kā arī nodrošināts atbalsts šo informācijas resursu lietošanā.

Ir veikts rūpīgs studiju programmas izmaksu un ieņēmumu aprēķins. Ir skaidrība par studiju programmas finansiālajiem aspektiem un ekonomisko dzīvotspēju. Tomēr eksperti saskata, ka studiju maksa EUR 3600 gadā varētu radīt grūtības studiju programmas pieejamībai mērķa grupas studēt gribētājiem no Latvijas.

Stiprās puses:

1. Studiju programmas izveidi raksturo cieša LBTU vadības, ESAF vadības, SOHU personāla un studiju programmas docētāju sadarbība.
2. LBTU nodrošina modernu uz studentu orientētu un studijām atbalstošu e-studiju vidi.
3. Ir izvērtēts minimālais studējošo skaits, pie kura programmu varētu īstenot bez zaudējumiem, nodrošinot kvalitatīvu studiju procesu.
4. LBTU ir izstrādājusi elastīgu administratīvo un finansiālo pieeju gadījumā, ja studējošo skaits pieaugtu.

Vājās puses:

1. Kā risks vērtējams apstāklis, ka noteiktā studiju maksa Latvijas studentiem varētu būt par augstu.
2. Nav pietiekami skaidri raksturotas ārvalstu studentu sistemātiskas uzraudzības un atbalsta (mentoringa) procedūras un paredzēts, kas tieši šādu atbalstu sniegs. Mentorings ir īpaši nepieciešams studentiem, kuri nonāk jaunā akadēmiskā, sociālā un kultūras vidē.

Kritēriju novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.	X			
3.		X		
4.	X			

Prasības [2] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programmas īstenošanai ir nodrošināti LBTU centralizētie un ESAF pieejamie finanšu, personāla un infrastruktūras resursi. Šo resursu izmantošana un papildināmība tiek labi koordinēta LBTU struktūrvienību starpā. E-studiju vide ir moderna, uz studentu vērsta un atbalstoša.
	X			

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

Prasība [3]: Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem.

Kritēriji:

1. Studiju saturs ir aktuāls un atbilst nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilst attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Studiju kursu saturs ir savstarpēji salāgots un nodrošina studiju kursu un studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Studiju programmas mērķi un virzieni ietver četras jomas - kopienu attīstība, lauku uzņēmējdarbība, vides pārvaldība, publiskā pārvaldība. Studiju programmas mērķi, iegūstamo zināšanu un prasmju izklāstā, kas ietverts studiju programmas raksturojumā, konsekventi minēti būtiskie studiju programmas darbības virzieni: lauku kopienu attīstība, lauku uzņēmējdarbība (ar uzsvaru uz sociālo uzņēmējdarbību), ilgtspējīgas vides aspekti, kopienu attīstības tiesiskie aspekti un kopienu un pašvaldību publiskā pārvaldība. Šie virzieni pilnvērtīgi nosedz dažādas lauku kopienu attīstības vajadzības un aspektus.

Studiju programmas saturs un kursu struktūra ir sazarota un labi atbilst studiju programmas saturiskajiem virzieniem un tēmām. Sevišķi to var teikt par kursu piedāvājumu kopienu attīstības, uzņēmējdarbības, lauku socioloģijas un publiskās pārvaldības jomās. Mazākā mērā kursi nosedz vides pārvaldību un lauku attīstības tiesiskos aspektus.

Pētniecisko metožu studiju kursu piedāvājums ir studiju programmas mērķiem un vajadzībām atbilstošs.

Pozitīvi vērtējams, ka studiju programmā izstrādāti kursi “Mikro, mazā un sociālā uzņēmējdarbība lauku teritorijās” un “Lauku uzņēmumu praktiskie aspekti”, kuros aplūkoti arī sociālās uzņēmējdarbības jautājumi un laukiem pielāgotas inovatīvas uzņēmējdarbības aspekti.

Studiju programmas stiprā puse ir kopienu veidošanās, nostiprināšanās un iesaistes procesu padziļināta izpēte un mācīšana.

Vairāki kursi ir izstrādāti LBTU, EMU un citu universitāšu docētāju sadarbībā. Atsevišķu studiju materiālu sagatavošanā bijuši iesaistīti lauku kopienu pārstāvji, kas vairo šo materiālu praktisko orientāciju.

Studiju programmas raksturojumā konsekventi izcelta starpdisciplinārās pieejas un sadarbības prasmju apguve. Šīs ir mūsdienu speciālistiem svarīgas prasmes. Tās ir izceltas arī salīdzināmajās ārvalstu augstskolu studiju programmās. Tomēr šo prasmju konkrētie apguves paņēmieni nav detalizēti izskaidroti. Studiju programmas veidotāji uzsver, ka starpdisciplinaritāti nodrošinās iesaistīto universitāšu specializācija: LBTU - sociālajos jautājumos, EMU - vides tēmās, Vītauta Dižā universitāte - pārvaldības jomā. Taču universitāšu specializācija attiecībā pret šīs studiju programmas uzbūvi vēl negarantē, ka studenti automātiski iemācīsies darboties starpdisciplināri. Šo prasmju mācīšanai nepieciešamas īpaši sagatavotas studiju formas un metodes.

Atzīstami vērtējams, ka studiju programmā paredzēts pielāgot studiju plānojumu aktuālajam uzņemto studentu kontingentam, ņemot vērā studentu iespējamo daļlaika darbu un citus faktorus. Pielāgots un elastīgs studiju plānojums ir svarīgs, lai mazinātu studējošo atbiruma risku.

Mācību formu un metožu ziņā paredzētas ne tikai lekciju nodarbības, bet arī citas aktīvā interakcijā balstītas zināšanu apguves formas - tikšanās ar praktiķiem, gadījumu analīze, praktiskie piemēri, grupu darbs. Šīs formas ir iekļautas individuālajos studijuursos. Tomēr studiju programmas uzbūvē nav ieviests sistematisks princips, kā šīs interaktīvās un uz praksi orientētās studiju formas saskaņot starp kursiem un realizēt konsekventi.

Nepieciešamību mācīt studentiem kopdarbību un zināšanu un prakses mijiedarbības iemaņas uzsvēra arī ekspertīzes gaitā intervētie darba devēji.

Studiju programmā vērojama tendence, un tā izpaužas arī atsevišķosursos, ka nereti sašaurinātā veidā tiek interpretēti jēdzieni “lauki” (ar to saprotot nomaļus un visai izolētus laukus) un “lauku uzņēmējdarbība” (ar to saprotot tradicionālo lauku ekonomiku). Eksperti ir formulējuši ieteikumus kā šo jēdzienu lietojumu un pieejas studiju programmā paplašināt.

Studiju programma atbilst Ministru kabineta 2014. gada 13. maija noteikumiem Nr. 240 “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu” un Augstskolu likuma 55.1. pantam par kopīgajai studiju programmai noteiktajām prasībām.

Augstskolu likuma 56. panta 7. daļa nosaka, ka ārvalstu studējošajiem studiju kursu obligātajā apjomā iekļaujama valsts valodas apguve, ja studijas Latvijā ir paredzamas ilgāk par sešiem mēnešiem vai pārsniedz 20 kredītpunktus. LBTU tiks realizēti 20 - 40 KP studiju procesa (1. semestris un maģistra darba izstrāde, ja studējošais izvēlēties to veikt LBTU), līdz ar to izriet, ka valsts valodas apguves norma ir attiecināma. LBTU studiju programmas raksturojumā norāda, ka papildus programmai 1. semestrī tiks iekļauts studiju kurss “Latviešu valoda (ārvalstu studentiem)(Valo1053)” 2KP (3ECTS) apjomā.

Savukārt Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības studiju programmas saturam plānots izpildīt, nosakot, ja reflektants nav apguvis zemāka līmeņa studiju programmā šos studiju kursus, viņš tos apgūst papildu maģistra studiju programmai. Studiju programmas raksturojumā (38. lpp.) norādīts, ka ārvalstu studējošajiem noteikti sagatavošanās kursi, lai sagatavotu ārzemniekus studijām augstskolas vai koledžas studiju programmās, kur tiek ietvertas Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības: Citi4031 Ekoloģija un vides aizsardzība (1KP) un VidZ3046 Darba un civilā aizsardzība (1KP). Jānorāda, ka šie studiju kursi šobrīd nav iekļauti studiju programmas studiju plānā, bet pievienoti kā papildus realizējami.

Studiju kursu aprakstos, balstoties uz politikas plānošanas dokumentiem, ir bieži pieminēta pilsoniskā līdzdalība, tomēr šīs kompetences ir iekļautas tikai vienā kursā Community Leadership and Volunteering, kur nevar pārliecināties, vai saturā ir skaidri izklāstīti vispārējie pilsoniskās sabiedrības attīstības aspekti, līdzdalības formas utt.

Studiju programmas raksturojumā minēts, ka speciālisti (studiju programmas absolventi) spēs ieviest pārmaiņas laukos, tomēr šī mērķa īstenošanai ir nepieciešamas zināšanas par lauku politiku un rīkiem lauku politikas īstenošanai, tomēr šādas zināšanas ir iekļautas tikai studiju kursā Strategic Management of Rural Development. Studiju programmā minētais studiju kursu saturs atklāj, ka studiju programmā nav iekļauta informācija par esošo lauku attīstības politiku ne Latvijā, ne Eiropā (jaunākais mācību materiāls ir 2019. gada un runā tikai par Smart Village).

Tāpat augstākminētajā kontekstā nav runāts par lauku interešu aizstāvību un līdzdalības formām Eiropas līmenī. Ļoti maz studijuursos ir ietvertas tēmas par projektu vadību un finanšu piesaisti/pārvaldību, tomēr tieši šīs zināšanas veido veiksmīgu kopienu veicinātāja

darbu. Vienā studiju kursā ir ietverta tēma par līdzekļu vākšanu (fundraising), bet no studiju kursu aprakstiem nevar pārliecināties par tēmas dažādo aspektu atspoguļošanu.

Studiju kursu saturā trūkst arī pedagoģijas tēmu un faktiska darba ar pieaugušo izglītību un tās veidiem, ņemot vērā to, ka kopienu veidotāju darbs tiek veikts, lai ietekmētu gan individuus, gan kopienas pozīciju plašāku sociālo procesu kontekstā.

Vāgeningas Universitātē kā viens no studiju virzieniem ir minēts – komunikācija un inovācijas, tomēr LBTU piedāvātajā studiju programmā ir ietverts tikai sociālais mārketingu. Darbs ar kopienām ietver arī uzņēmējdarbību, tāpēc studiju programmas kontekstā ir vēlams paplašināt tēmu loku par komunikāciju un mārketingu. Studiju programmā maz ir pievērsta uzmanība inovācijām un lauku ekonomikas ekovides veidošanai. Studiju kurss “Lauku socioloģija” ir labs, bet ir tam ir paredzēta veca mācību literatūra, līdz ar to nevar pārliecināties par tēmu aktualitāti. Studiju kursos minimāli ir iekļautas telpiskās plānošanas kompetences, lai arī tas ir ļoti svarīgi tieši kopienu darbā.

2. Studiju programmas īstenošanas mehānisms nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu, ietverot studentcentrētas mācīšanās principus, studējošo prakses (ja piemērojams) organizēšanas nosacījumi un sniegtais atbalsts studējošajiem ir noteikts un integrēts studiju programmas saturā).

Studiju programmu plānots realizēt kā pilna laika maģistra līmeņa studiju programmu angļu valodā 120 ECTS (80 KP) apjomā. Studiju programmu, atbilstoši Augstskolu likuma normām, veido trīs daļas: obligātie studiju kursi 72 ECTS (48 KP) un ierobežotas izvēles studiju kursi 15 ECTS (10 KP) un brīvās izvēles daļa 3 ECTS (2KP) apjomā. Ierobežotās izvēles daļā studējošie var izvēlēties vienu no diviem virzieniem: 1) Mikro, mazā un sociālā uzņēmējdarbība lauku teritorijās; 2) Kopienu līderība, attīstība un iesaiste. 30 ECTS (20 KP) no studiju programmas atvēlēti maģistra darba izstrādei.

Atbilstoši studiju plānam 1. semestri plānots realizēt LBTU, Latvijā, savukārt 2. un 3. semestrī studējošie mācīsies partneru augstskolā (EMU) Igaunijā. 3. semestrī studiju kursus pasniegs docētāji no Vitauts Dižā universitātes Lietuvā, kas, balstoties uz LBTU vadības pārstāvju pausto ekspertu vizītes laikā, dosies pasniegt klātienē Igaunijā. 4. semestrī studējošie izstrādā maģistra darbu universitātē, kurā uzņemti vai izvēlējušies darba vadītāju. Ekspertu vizītes laikā LBTU vadība un studiju programmas vadības pārstāvji norādīja, ka studējošo mobilitāte starp semestriem tiks organizēta Erasmus+ programmas ietvaros, līdz ar to studējošie saņems arī papildu atbalstu studiju laikā Igaunijā. Tomēr pēc diskusijām vizītes laikā eksperti nav pārliecināti par to, ka LBTU ir pārdomājusi visas saistītās nianšes, tai skaitā, kāda būs mobilitātes sistēma un atbalsts studējošajiem un mācībspēkiem, kuri neizmantos Erasmus+ projekta iespējas.

Studējošajiem gan LBTU, gan EMU būs pieejamas dienesta viesnīcas, mācību telpas, atbilstošs materiāltehniskais atbalsts, kā arī informatīvais atbalsts - gan studiju procesam, gan, piemēram, pētnieciskā un uzņēmējdarbības darba veikšanai.

Studiju programmai ir definēti 7 sasniedzamie rezultāti, kas skatāmi studiju programmas raksturojumā (27. - 33. lpp.) un studiju kursu kartējumā (6. pielikums). Studiju programmas raksturojumā ir sniegts izklāsts par studiju kursu rezultātu sasaisti ar studiju programmas rezultātiem, uzsverot daudzveidīgu zināšanu apguvi un starpdisciplināru pieeju. Tomēr veicot kvantitatīvu studiju kursu kartējuma analīzi, secināms, ka būtisks uzsvars studiju programmā ir likts tieši uz studiju programmas rezultāta “Spēj patstāvīgi analizēt un risināt problēmas, pielietojot atbilstošas pētījuma metodes lauku kopienu attīstības izpētē,

starpdisciplināru pieeju un informācijas un komunikācijas tehnoloģijas” sasniegšanu (48 studiju kursu rezultātu atzīmes). Vidēji katram no 7 studiju programmas rezultātiem atbilst 31 studiju kursu rezultāts, tomēr “specializētu zināšanu par lauku kopienu attīstības tendencēm un tiesiskajiem, sociālajiem un ekonomiskajiem aspektiem lauku kopienu attīstībā starptautiskā līmenī” apguvei paredzēti vien 18 definētie studiju kursu rezultāti. Studiju programmas raksturojums sniedz ieskatu, ka studiju procesā plānots integrēt virkni studentcentrētas izglītības elementu – pastāvīgu refleksiju, sadarbību, dažādu apmācību metožu izmantošanu studiju procesā, kā arī studiju procesa organizēšanu, atbilstoši studentu atšķirīgajām prasībām, interesēm, iepriekš gūtajai pieredzei un zināšanu līmenim. Kā piemēri mācību metodēm minētas lekcijas, praktiskās nodarbības ar individuāliem un grupu darbiem, diskusijas, gadījumu analīze, lomu spēles, kā arī uz problēmām balstīta pieeja (problem-based approach). Vizītes laikā LBTU eksperti gan neguva pārliecību, ka studiju programmā būtu ieviests sistemātisks princips, kā šīs interaktīvās, studentcentrētās mācību metodes un uz praksi orientētās studiju formas saskaņot starp kursiem un realizēt konsekventi, tomēr atzinīgi vērtējams, ka studiju procesā plānots liels īpatsvars ar praktisko darbu kopienās.

LBTU ir izstrādāta skaidra studējošo darba un noslēguma darbu vērtēšanas sistēma un ir dažādas zināšanu pārbaudes formas, kas tostarp ir diferencētas studiju kursa ietvaros.

3. Augstskolā/ koledžā ir izveidota kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā noteiktie principi, tiek ievēroti arī licencējamajā studiju programmā, kā arī ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standarti.

Gan LBTU, gan EMU ir izveidotas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, kas atbilst Eiropas augstākās izglītības kvalitātes vadības vadlīnijām izglītības jomā. LBTU ir izstrādātas sistēmas un procedūras, kas atbilst ESG 1. daļas standartiem, uzskaitījums skatāms 4. pielikumā. LBTU ir izstrādāta kvalitātes nodrošināšanas politika, kas atbilst Investors in Excellence sertifikātam un tiek regulāri auditēta. Ir izveidota kārtība studiju programmu izstrādei un pilnveidei, izveidotas procedūras studējošo un absolventu atgriezeniskās saites ievākšanai un analīzei, ieviesta noteikta vērtēšanas sistēma. Studentu imatrikulācija, uzņemšanas prasības ir reglamentētas un informācija pieejama reflektantiem publiski LBTU mājaslapā. Mācībspēkiem ir nodrošināta kārtība kvalifikācijas un darba kvalitātes nodrošināšanai. LBTU ir izveidota iekšējā informācijas vadības sistēma, kur tiek uzkrāti studiju procesa dati, tāpat ir nodrošināta sabiedrības informētība, publicējot informāciju latviešu un angļu valodā LBTU mājaslapā. Ir ieviestas reglamentētas procedūras studiju programmu regulārai apsekošanai un pārbaudei, piemēram, veidojot un publicējot ikgadējos studiju virzienu pārskatus.

Jānorāda, ka šobrīd nav izstrādāta kvalitātes vadības sistēma kopīgajai studiju programmai, taču ekspertu vizītes laikā studiju programmas vadība uzsvēra līdzšinējo pieredzi šo procesu nodrošināšanai kopīgajās studiju programmās, kas vieš pārliecību, ka tiks pārņemta līdzšinēja labā prakse un izveidoti efektīvi kvalitātes vadības mehānismi kopīgajai studiju programmai. Pie studiju programmas pārvaldības gan jāuzsver, ka šobrīd kopīgās studiju programmas “Padomē” plānots iekļaut abu partneraugstskolu fakultāšu vadības pārstāvjus, studiju programmas direktorus un kādu industrijas pārstāvi, tomēr būtu ieteicami kopīgās studiju programmas “Padomes” darbību un sastāvu reglamentēt, paredzot iekļaut pārstāvjus no visām iesaistītajām pusēm - administratīvā līmeņa, akadēmiskā personāla, darba devējiem, kā arī studējošajiem. Ekspertu vizītes laikā LBTU tika gūta pārliecība par saskaņotu datu

apmaiņas procedūru esamību starp partneraugstskolām, kas praktizēta realizējot jau šobrīd esošās kopīgās studiju programmas.

4. Studējošie, absolventi, darba devēji un/ vai nozares darba devēju organizācijas un citas nozares organizācijas ir iesaistītas studiju programmas izveidē un iesaiste plānota arī turpmākā programmas pilnveidē (t.s. darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

Studiju programmas izstrādātāji ir pietiekami daudz strādājuši ar lauku kopienām, lai saprastu to vajadzības pēc kompetencēm ko tās vēlētos, lai veiksmīgāk varētu attīstīties. Izvēlētas organizācijas ir atbilstošas, bet tās nav nosauktas studiju programmas raksturojumā. Ekspertu vizītes laikā LBTU tika uzzināts, ka studiju programmas izstrādē pamatā tika iesaistītas šādas organizācijas: Latvijas Lauku forums, Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija, biedrība “Ūdenszīmes”, arī Igaunijas partneri iesaistījuši nozares organizācijas studiju programmas izstrādē. Tomēr, būtu bijis vēlams, ka šīs studiju programmas izstrādes laikā būtu bijis iesaistīts plašāks organizāciju un iestāžu spektrs, kas saistīts ar lauku kopienu attīstības iespējām, piemēram, lauksaimnieku organizācijas, tūrisma veicināšanas organizācijas u.c. Studiju programmas raksturojumā nav pausts kā studējošie un absolventi tika iesaistīti studiju programmas izstrādē, taču ekspertu vizītes laikā LBTU pārstāvji norādīja, ka studējošie bijuši iesaistīti studiju kursu testēšanā un studiju kursu materiālu validēšanā.

Analizējot pieejamo informāciju par nākotnes iesaisti un studiju programmas pilnveidi, studiju programmas raksturojumā minēti vairāki piemēri par darba devēju pārstāvju iekļaušanu maģistra studiju programmas eksāmenu komisijas (MEK) sastāvā, nozares pārstāvji tikšot iesaistīti studiju procesa praktiskajos darbos. Taču ekspertu vizītes laikā darba devēji uzsvēra interesi sadarboties un veidot jaunus sadarbības formātus, tostarp iesaistoties reflektantu piesaistē studiju programmai.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [3]

Studiju programmas saturs ir izstrādāts, konsultējoties ar nozares organizācijām, ir aktuāls un savstarpēji salāgots, lai nodrošinātu studiju rezultātu sasniegšanu.

Studiju programmu plānots īstenot kā kopīgu studiju programmu starp Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti un Igaunijas Dzīvības zinātņu universitāti, nodrošinot mehānismus studējošo un mācībspēku mobilitātei starp izglītības iestādēm. Studiju saturā ir paredzētas dažādas mācību formas un elementi, kas nodrošinās studentcentrētas mācīšanās pieredzi studējošajiem, kā arī attīstīs viņu praktiskā darba iemaņas.

Abām izglītības iestādēm ir izveidotas funkcionējošas kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, kā arī ir iepriekšēja pieredze kopīgu studiju programmu realizācijā.

Stiprās puses:

1. Daudzpusīgi un labi definēti studiju programmas mērķi un studiju programmas sasniedzamie rezultāti, definēts iegūstamo zināšanu, prasmju un kompetenču loks, kas atbilst lauku attīstības aktualitātēm un vajadzībām.
2. Plaša, daudzveidīga, pārdomāta studiju kursu struktūra, kas ļaus realizēt programmas mērķus.
3. Ilgstoša un sistemātiska LBTU un EMU sadarbība studiju programmas un kursu izveidē, kā arī līdzšinējā pieredze kopīgas studiju programmas realizācijā.

- Trīs universitāšu mācībspēku iesaiste kursu docēšanā dos iespēju studentiem apgūt tēmas plašākā starptautiskā skatījumā, gūstot plašāku kontekstu un pieredzi.

Vājās puses un ieteikumi:

- Novecojusi mācību literatūra vairākiem studiju kursiem. Tā būtu papildināma ar pēdējo piecu gadu publikācijām un materiāliem.
- Nepietiekami raksturotas studiju formas un aktivitātes, kas veidos studējošo starpdisciplinārās un sadarbības prasmes.
- Studiju programmas plānā nav iekļauti studiju kursi “Ekoloģija un vides aizsardzība” (Citi4031) 1KP un “Darba un civilā aizsardzība” (VidZ3046) 1KP un “Latviešu valoda (ārvalstu studentiem) (Valo1053) 2KP, lai pilnā apmērā tiktu izpildītas Augstskolu likumā, Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības tos būtu nepieciešams iekļaut arī studiju programmas plānā.
- Studiju programma nepietiekami atspoguļo lauku dažādību - piepilsētas lauki, urbānās teritorijas, attālinātas lauku teritorijas, pilsētlaiki, globalizētas un satīklotas lauku vietas u.tml. Kopienas šādās teritorijās atšķiras un tām ir dažādas vajadzības.
- Lai gan katrā partneraugstskolā ir izstrādāta kvalitātes nodrošināšanas sistēma, nav izveidota kvalitātes vadības un nodrošināšanas sistēma konkrētajai studiju programmai, kā arī nav reglamentēts kopīgās studiju programmas “Padomes” sastāvs un darbība.
- Studiju programmas izstrādē bijis iesaistīts visai šaurs organizāciju un iestāžu loks, neiekļaujot organizācijas, kas saistītas ar lauku kopienu plašākām attīstības iespējām, piemēram, lauksaimnieku organizācijas, tūrisma veicināšanas organizācijas u.c.
- Studējošie un absolventi studiju programmas izstrādē ir bijuši iesaistīti minimāli.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.		X		
3.		X		
4.		X		

Prasības [3] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst studiju programmas mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem.	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Studiju programmas saturs un vērojama sasaiste starp studiju programmas sasniedzamajiem rezultātiem un studiju kursu mērķiem un saturu. Studiju īstenošanas mehānisms ir pārdomāts un tajā ir ietvertas dažādas mācību formas un metodes.
	X			

IV. Mācībspēki

Prasība [4]: Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.

Kritēriji:

1. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku atlases kritēriji ir atbilstoši studiju programmas un studiju kursu specifikai.

Studiju programmas īstenošanā iesaistīti 14 docētāji - seši no LBTU, trīs – no Vītauta Dižā universitātes (uz konkrētu studiju kursu vadīšanas līguma pamata) un pieci no EMU. Iesaistīto mācībspēku izvēlē ievērota viņu pētnieciskā un pedagoģiskā darba atbilstība studiju programmas saturam. Piemēram, mācībspēku specializācija tādās jomās kā lauku socioloģijā, vides pārvaldībā, publiskā administrācija, ekonomika, vadībzinātne ir salāgota ar programmas struktūru un konkrētajiem docējamajiem kursiem.

Mācībspēki ir bijuši iesaistīti studiju programmas veidošanā, realizējuši kopīgus projektus, kuru gaitā sagatavota studiju programmas struktūra, izstrādāti atsevišķi kursi un vairākosursos izmantojami mācību materiāli. Tas liecina par nozīmīgu mācībspēku ieguldījumu un motivāciju kopīgas studiju programmas sagatavošanā. Tomēr gan iepazīstoties ar studiju programmas raksturojumu, gan veicot pārrunas ar mācībspēku un studiju programmas vadības pārstāvjiem ekspertu vizītes laikā LBTU, tika konstatēts, ka nav pazīmju atvērtas mācībspēku atlases organizēšanai studiju programmas kursu docēšanai.

2. Mācībspēku kvalifikācija nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

Lielākajai daļai studiju programmā iesaistīto mācībspēku (85%) ir doktora grāds. Lielākā daļa LBTU mācībspēku ir aktīvi iesaistīti pētniecībā un viņiem ir publikācijas izdevumos, kas indeksēti Web of Science un Scopus datu bāzēs. LBTU docētāji ir iesaistīti zinātniskos un pētniecības projektos par lauku un kopienu attīstību, piemēram - LZP Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektā “Dzīvotspējīgas un ilgtspējīgas lauku kopienas: vietējo pārtikas sistēmu multiplikatīvais efekts”, Valsts pētījumu programmā “Latvijas mantojums un nākotnes izaicinājumi valsts ilgtspējai” (projekts “Ilgtspējīgas un saliedētas Latvijas sabiedrības attīstība: risinājumi demogrāfijas un migrācijas izaicinājumiem”). Docētāji iesaistās arī lauku partnerību īstenotos projektos. LBTU docētāju darbību raksturo aktīva dalība starptautiskās un vietējās zinātniskās konferencēs un ERASMUS programmas apmaiņas vizītēs.

Arī partneruniversitātes EMU docētāji piedalās starptautiskos un vietējos pētnieciskos projektos un programmās (piemēram ERASMUS+, INTERREG), un viņiem ir publikācijas starptautiskos zinātniskos žurnālos, kas iekļauti Web of Science un SCOPUS datu bāzēs.

3. Augstskola/koledža nodrošina mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanu un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanu.

LBTU ir ieviesta mācībspēku akadēmiskās motivācijas sistēma. Tā ietver 16 kritērijus un piecas kritēriju grupas: studentu novērtējums, mācību līdzekļu sagatavošana, studiju process, organizatoriskais darbs, profesionālā pilnveide. Pēc šiem kritērijiem docētāji tiek novērtēti ik gadus un pozitīva vērtējuma gadījumā saņem piemaksas. Būtiski, ka viens no mācībspēku

darba kvalitātes vērtējuma kritērijiem paredz ņemt vērā studentu aptaujas par studiju kursiem.

LBTU ir ieviesusi arī zinātniskā snieguma motivācijas sistēmu, kas vērsta uz zinātnisko publikāciju sagatavošanu žurnālos ar augstu ietekmes faktoru. Docētāji tiek vērtēti arī pēc šī kritērija un sekmīgas publicēšanas gadījumā saņem piemaksas.

Ekspertīzes sanāksmju un interviju laikā studiju programmas docētāji atzinīgi vērtēja šīs ieviestās motivācijas programmas gan kā darba novērtējuma un atzinības veidu, gan kā materiālās stimulēšanas līdzekli, gan arī kā paškontroles instrumentu, jo vērtējuma rezultātus izmanto savas akadēmiskās darbības un zinātniskā snieguma plānošanai un uzlabošanai.

Docētāji atzinīgi novērtē arī citas LBTU sniegtās kvalifikācijas celšanas iespējas, piemēram - stažēšanās iespējas citās organizācijās, angļu valodas apmācību programmu, citus docētājiem domātus kursus.

Secinājumi, norādot kritēriju stiprās/ vājās puses un atbilstību prasībai [4]

Docētāju kvalifikācija ir atbilstoša studiju programmas vajadzībām un mērķu sasniegšanai, un docētāji ir ļoti motivēti īstenot studiju programmu.

Stiprās puses:

1. Docētāji ir motivēti īstenot studiju programmu un viņiem ir vīzija par studiju programmas tālākas attīstības iespējām ilgtermiņā.
2. LBTU ir ieviesta motivējoša zinātniskā un akadēmiskā snieguma novērtēšanas sistēma, kas atbalsta akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu.

Vājās puses:

1. Lai gan docētāji aktīvi iesaistās zinātniskajā darbā (projekti, konferences, apmaiņas braucieni) publicēšanās nozares starptautiskos zinātniskos žurnālos ar augstu ietekmes faktoru atpaliek no publicēšanās vietēja un reģionāla rakstura zinātniskos izdevumos.

Kritērija novērtējums:

Kritērijs	Novērtējums			
	Izcili	Labi	Viduvēji	Neapmierinoši
1.		X		
2.	X			
3.	X			

Prasības [4] novērtējums:

Prasība	Atbilstība			Pamatojums
Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	LBTU un EMU piesaistītais akadēmiskais personāls atbilst Latvijas normatīvo aktu prasībām, kā arī viņu
	X			

kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām.				profesionālā kvalifikācija atbilst studiju programmas rezultātu sasniegšanai un veiksmīgai īstenošanai.
---	--	--	--	---

V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

Prasība [5]: Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Akadēmiskās studiju programmas, kuras paredzētas mazāk nekā 250 pilna laika studējošajiem, var tikt īstenotas un šo programmu obligātās un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā var piedalīties mazāk nekā pieci augstskolas profesori un asociētie profesori, ja saņemts attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums atbilstoši Augstskolu likuma 55. panta otrajai daļai				Prasība izslēgta no Augstskolu likuma ar 14.07.2022. grozījumiem
2.	Dokumenti, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem nodrošinās iespējas turpināt izglītības ieguvu citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā (līgums ar citu akreditētu augstskolu vai koledžu), ja studiju programmas īstenošana tiks pārtraukta	X			Studiju programmas raksturojuma 11. pielikums. Ja akadēmiskā maģistra studiju programmas „Lauku kopienu attīstība” īstenošana tiks pārtraukta (netiks akreditēta, vai licence tiks anulēta), studējošajiem tiks nodrošinātas studiju iespējas LBTU akadēmiskajā maģistra studiju programmā „Organizāciju un sabiedrības pārvaldes

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
					socioloģija”, kurai īstenošanas valoda ir arī angļu valoda.
3.	Dokuments, kas apliecina, ka augstskola vai koledža studējošajiem garantē zaudējumu kompensāciju, ja studiju programma augstskolas vai koledžas rīcības (darbības vai bezdarbības) dēļ netiek akreditēta vai tiek atņemta studiju programmas licence un studējošais nevēlas turpināt studijas citā studiju programmā	X			Studiju programmas raksturojuma 11. pielikums. Ja studiju programmas īstenošana tiek pārtraukta un studējošie nevēlēsies turpināt studijas LBTU piedāvātajā studiju programmā, viņiem tiks kompensēta iemaksātā studiju maksa.
4.	Mācībspēku kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos izglītības jomā, tajā skaitā akadēmiskās studiju programmas īstenošanā piedalās vismaz pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā, izņemot Augstskolu likuma 55. panta otrajā daļā paredzētos gadījumus	X			Studiju programmas raksturojuma 11. pielikums. Programmas obligātās un ierobežotās izvēles daļu īstenošanā piedalīsies 2 profesori un 6 asociētie profesori, tai skaitā četri asociētie profesori no LBTU.
5.	Katram akadēmiskā personāla pārstāvim pēdējo sešu gadu laikā ir publikācijas recenzējamās izdevumos, tai skaitā starptautiskos (ja nostrādāts īsāks laikposms, publikāciju skaits ir proporcionāls nostrādātajam laikam) vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumi (piemēram, izstādes, filmas, teātra izrādes un koncertdarbība), vai piecu gadu	X			Studiju programmas 8. pielikumā pievienota informācija, kur apkopots iesaistīto mācībspēku pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts (2016. – 2021. gads) (publikācijas saistītas ar studiju

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
	praktiskā darba stāžs (izņemot stāžu studiju programmas īstenošanā) saskaņā ar Augstskolu likumu				programmu). Visiem mācībspēkiem, kas iesaistīti LBTU realizētajā studiju programmas daļā ir publikācijas recenzējamās izdevumos pēdējos sešos gados, tajā skaitā starptautiskos. Tāpat arī pārējam iesaistītajam akadēmiskajam personālam ir publikācijas recenzējamās izdevumos.
6.	Augstskolas vai koledžas apliecinājums par studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku attiecīgo svešvalodu prasmi vismaz B2 līmenī atbilstoši Eiropas Valodas prasmes novērtējuma līmeņiem (līmeņu sadalījums pieejams tīmekļvietnē www.europass.lv), ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot svešvalodā, vai latviešu valodas prasmi vismaz B2 līmenī, ja studiju programmu vai tās daļu paredzēts īstenot latviešu valodā un mācībspēks vidējo vai augstāko izglītību nav ieguvis latviešu valodā	X			Studiju programmas raksturojuma 11. pielikumā sniegts LBTU apliecinājums par LBTU realizētajā studiju programmas daļā iesaistītā akadēmiskā personāla angļu valodas prasmju atbilstību B2 līmenim, ko apliecina arī 9. pielikumā pievienotie mācībspēku CV un 6. pielikumā pievienotais mācībspēku saraksts. Jānorāda, ka Igaunijas pusē iesaistīto mācībspēku angļu valodas zināšanu līmenis netika vērtēts.
7.	Studiju programma atbilst valsts akadēmiskās izglītības standartam vai profesionālās augstākās izglītības standartam, ievērojot		X		Studiju programmas raksturojuma 3. pielikumā sniegts pārskats par studiju

Nr. p.k.	Prasība	Atb ilst	Daļ ēji atbil st	Neatb ilst	Pamatojums
	studiju programmas īstenošanā noteiktās minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam				programmas atbilstību Ministru kabineta 2014. gada 13. maija noteikumiem Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu". Šobrīd studiju plānā nav iekļauts studiju kurss, kas paredz civilās aizsardzības apmācību, to ir plānots nodrošināt papildus nepieciešamības gadījumā.
8.	Studiju programma atbilst profesiju standartam, kas ir spēkā esošs, vai profesionālās kvalifikācijas prasībām (ja profesijai nav nepieciešams izstrādāt profesijas standartu), ja pēc studiju programmas apgūšanas tiek piešķirta profesionālā kvalifikācija				NA
9.	Studiju kursu apraksti un studiju materiāli ir sagatavoti visās valodās, kurās studiju programma tiek īstenota, un tie atbilst Augstskolu likuma 56. ¹ panta otrajā daļā un 56. ² panta otrajā daļā noteiktajām prasībām		X		Studiju programmas studiju kursu apraksti ir pievienoti 5. pielikumā, tie ir sagatavoti angļu valodā, ņemot vērā to, ka studiju programma tiks realizēta angļu valodā un atbilst Augstskolu likumā noteiktajām prasībām studiju kursu aprakstu saturam. Visiem studiju kursu aprakstiem ir vienota kursu aprakstu forma. Jāatzīmē, ka gandrīz

Nr. p.k.	Prasība	Atb ilst	Daļ ēji atbil st	Neatb ilst	Pamatojums
					visi studiju kursu nosaukumi atbilst studiju programmas plānā iekļautajiem studiju kursiem (studiju programmas raksturojums 34. - 38. lpp.), taču atsevišķos studiju kursu aprakstos nepieciešams precizēt studiju kursu nosaukumu atbilstību studiju plānam ("Lauku tūrisms, tīklu un klasteru veidošana" angļu valodā), kā arī precizēt nodarbību sadalījumu stundās kalendārajā plānā atbilstoši kursa apraksta ievadā norādītajam ("Sociālo pētījumu metodes"). Jānorāda, ka 5. pielikumā nav iekļauti studiju kursu apraksti šādiem kursiem, kas minēti studiju plānā: "Maģistra darbs", "Latviešu valoda (ārvalstu studentiem)", "Ekoloģija un vides aizsardzība" un "Darba un civilā aizsardzība".
10.	Studiju līguma paraugs atbilst studiju līgumā obligāti ietveramajiem nosacījumiem	X			Studiju programmas raksturojuma pielikumā Nr. 12 ir pievienots LBTU studiju līguma

Nr. p.k.	Prasība	Atb ilst	Daļ ēji atbil st	Neatb ilst	Pamatojums
					paraugs, ko slēdz ar ārvalstu studējošajiem, tajā ir iekļautas Ministru kabineta noteikumos Nr. 70 "Studiju līgumā obligāti ietveramie noteikumi" noteiktās prasības, taču jānorāda, ka līguma paraugs ir paredzēts tikai ārvalstu studējošajiem, un nav iesniegts arī Latvijas Republikas pilsoņiem un šobrīd neietver atsauces uz to, ka studiju programma tiks realizēta kā kopīga studiju programma.
11.	Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma paraugs atbilst kārtībai, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus	X			Studiju programmas raksturojuma pielikumā Nr. 13 ir pievienots LBTU izsniegtā diploma paraugs un diploma pielikuma paraugs latviešu valodā. Diploma pielikuma paraugs angļu valodā nav pievienots. Iesniegtie paraugi atbilst Ministru kabineta noteikumos Nr. 202 "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus" noteiktajām prasībām.

Nr. p.k.	Prasība	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
12.	Augstskolā/ koledžā ir izveidota kārtība ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzīšanai	X			Studiju programmas raksturojuma pielikumā Nr. 14 ir pievienota Latvijas Lauksaimniecības universitātes (vēsturiskais LBTU nosaukums) Senāta 13.02.2019. apstiprināts nolikums "Ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālajā pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzīšanas nolikums".
13.	Prasība [6]: Augstskolas vai koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X			Izglītības kvalitātes valsts dienesta Uzraudzības departaments sniedzis Akadēmiskajam informācijas centram atzinumu, ka LBTU darbībā nav konstatēti pārkāpumi.
14.	Prasība [7]: Faktisko apstākļu atbilstība augstskolas/ koledžas sniegtajām ziņām	X			Ekspertu klātienes vizīte LBTU 02.05.2023.

Aizpildīt, ja tiek vērtēta kopīgā studiju programma:

Nr. p.k.	Kritēriji	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst	Pamatojums
1.	Augstskola vai koledža kopā ar partnerinstitūciju /-ām ir noslēgusi rakstisku vienošanos par kopīgas studiju programmas izstrādi un īstenošanu	X			Studiju programmas raksturojuma pielikumā Nr. 2 ir pievienots sadarbības līgums ar Igaunijas dzīvības zinātņu universitāti.

2.	Studiju programmu veido augstskolas un partnerinstitūciju vienāda augstākās izglītības līmeņa studiju programmu daļas	X			Studiju programmas raksturojumā un pielikumā Nr. 2 norādīts, ka abas augstākās izglītības iestādes realizē maģistra līmeņa studijas.
3.	Studiju programmas īstenošanā iesaistītā augstskola un partnerinstitūcijas katra īsteno vismaz vienu desmito daļu no visas attiecīgās studiju programmas	X			Pēc studiju programmas raksturojumā iekļautajā studiju plānā (34. - 38. lpp.) norādītā secināms, ka LBTU realizē vismaz ¼ daļu no studiju programmas.
4.	Vienotas prasības attiecībā uz kopīgās studiju programmas īstenošanu, noslēguma pārbaudījumiem, studijās iegūstamo grādu un profesionālās kvalifikācijas piešķiršanu. Kopīgās studiju programmas daļas kopā veido saturiski vienotu un secīgu kopīgu studiju programmu	X			Studiju programmas raksturojumā un pielikumā Nr. 2 iekļautie materiāli apliecina atbilstību kritērijiem.
5.	Augstskola un partnerinstitūcijas ir kopīgi izveidojušas kopīgās studiju programmas kvalitātes nodrošināšanas sistēmu		X		Balstoties uz studiju programmas raksturojumā un ekspertu vizītes laikā uzzināto, jānorāda, ka kopīga studiju programmas kvalitātes nodrošināšanas sistēma nav izveidota, bet kopumā LBTU ir izveidota funkcionējoša kvalitātes vadības un nodrošināšanas sistēma.
6.	Ir nodrošināta studējošo mobilitāte, kas ļauj apgūt kopīgās studiju programmas samērīgu un būtisku daļu arī	X			Studējošo mobilitāti plānots nodrošināt Erasmus+ projekta ietvaros.

	vienā vai vairākās partnerinstitūcijās				
7.	Ir nodrošināta akadēmiskā personāla mobilitāte, lai tas varētu mācīt arī vismaz vienā partnerinstitūcijā	X			Akadēmiskā personāla mobilitāti plānots nodrošināt Erasmus+ projekta ietvaros.
8.	Ir noteikts kopīgās studiju programmas apguves rezultātā piešķiramais grāds vai profesionālā kvalifikācija, kas atbilst Latvijas normatīvajos aktos noteiktajai studijās iegūstamo grādu vai profesionālās kvalifikācijas sistēmai	X			Studiju programmas absolventi iegūs sociālo zinātņu maģistra grādu socioloģijā (Mg.sc.soc.).
9.	Ir noteikts augstskolas un partnerinstitūciju kopīgi izsniedzamā diploma, kā arī diplomam pievienotā pielikuma saturs, kas atbilst kārtībai, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus	X			Studiju programmas raksturojuma pielikumā Nr. 13 ir pievienots LBTU izsniegtā diploma paraugs un diploma pielikuma paraugs latviešu valodā. Diploma pielikuma paraugs angļu valodā nav pievienots. Iesniegtie paraugi atbilst Ministru kabineta noteikumos Nr. 202 "Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus" noteiktajām prasībām, jānorāda, ka LBTU neplāno izsniegt kopīgu diplomu ar EMU, ņemot vērā, normatīvā regulējuma problemātiku starp abām valstīm.

VI. Novērtējums

Studiju programma izstrādāta trīs universitāšu sadarbībā un tiks realizēta angļu valodā, kas sekmēs LBTU internacionalizāciju. Studiju programmas aktualitātes pamatojums, novirzienu izvēle un mērķu definējums ir sasaistīti ar stratēģiskiem politikas un plānošanas dokumentiem Eiropas Savienībā un nacionālajā līmenī, kā arī pamatoti ar lauku attīstības tendencēm un vajadzībām. Studiju programmā iegūstamās kompetences ir vajadzīgas un pieprasītas lauku telpā. Tomēr ir grūti identificēt darba devējus, kas tās apmaksātu.

Studiju programmas veidošanā ir bijusi liela mācībspēku iesaiste un motivācija. Visām iesaistītajām pusēm ir savs redzējums un vīzija par programmas īstenošanu un nākotni. Tas gan ne vienmēr ir identisks, tāpēc nepieciešama vīziju saskaņošana un izpratņu salāgošana jautājumos, kur viedokļi un priekšstatī atšķiras.

LBTU ilgstošā un sistemātiskā sadarbība ar pašvaldībām, lauku uzņēmējiem un pilsoniskajām grupām rada drošus pamatus un praktiskās iestrādes studiju programmas sekmīgai īstenošanai. Studiju programmas saturs ir izstrādāts, konsultācijās ar nozares organizācijām, ir aktuāls un savstarpēji salāgots, lai nodrošinātu studiju rezultātu sasniegšanu.

Stiprās puses:

2. Studiju programma veicinās LBTU stratēģisko mērķu sasniegšanu - veidot ilgtspējīgu sabiedrību, attīstīt sociālās zinātnes un sekmēt studiju un zinātniskā darba internacionalizāciju.
3. LBTU un EMU kopīgas studiju programmas izveide atbilst mūsdienu tendencēm augstākās izglītības un pētniecības internacionalizācijā.
4. Kopīgā studiju programma, kas īstenota angļu valodā, ļaus abām partneruniversitātēm labāk pozicionēties starptautiskajā zinātnes, augstākās izglītības un inovāciju telpā.
5. LBTU uzkrātā pieredze, jau īstenojot divas kopīgas studiju programmas ("Agri-food Business management" sadarbībā ar EMU un Vītauta Dižā universitāti un "Uzturzinātne" sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti, tiks izmantota arī jaunās studiju programmas realizēšanā.
6. LBTU ir vīzija ārvalstu studējošo rekrutācijai no tādiem reģioniem un valstīm kā Ziemeļeiropas valstis, Polija, Vācija, Ukraina, Gruzija, Uzbekistāna. Rekrutācijas pasākumus nodrošinās LBTU Starptautisko sakaru departaments, izslēdzot ģeopolitiski riskantas valstis.
7. Studiju gaitā paredzēta sadarbība ar mērķa valstu, pašvaldību un kopienu pārstāvjiem, kas ļaus pielāgot ārvalstu studentu apmācību izcelsmes valstu kontekstam.
8. Studiju programmas izveidi raksturo cieša LBTU vadības, ESAF vadības, SOHU personāla un studiju programmas docētāju sadarbība.
9. LBTU nodrošina modernu uz studentu orientētu un studijas atbalstošu e-studiju vidi.
10. Ir izvērtēts minimālais studējošo skaits, pie kura programmu varētu īstenot bez zaudējumiem, nodrošinot kvalitatīvu studiju procesu.
11. LBTU ir izstrādājusi elastīgu administratīvo un finansiālo pieeju gadījumā, ja studējošo skaits pieaugtu.

12. Daudzpusīgi un labi definēti studiju programmas mērķi un studiju programmas sasniedzamie rezultāti, definēts iegūstamo zināšanu, prasmju un kompetenču loks, kas atbilst lauku attīstības aktualitātēm un vajadzībām.
13. Plaša, daudzveidīga, pārdomāta studiju kursu struktūra, kas ļaus realizēt programmas mērķus.
14. Ilgstoša un sistemātiska LBTU un EMU sadarbība studiju programmas un kursu izveidē, kā arī līdzšinējā pieredze kopīgas studiju programmas realizācijā.
15. Trīs universitāšu mācībspēku iesaiste kursu docēšanā dos iespēju studentiem apgūt tēmas plašākā starptautiskā skatījumā, gūstot plašāku kontekstu un pieredzi.
16. Docētāji ir motivēti īstenot studiju programmu un viņiem ir vīzija par studiju programmas tālākas attīstības iespējām ilgtermiņā.
17. LBTU ir ieviesta motivējoša zinātniskā un akadēmiskā snieguma novērtēšanas sistēma, kas atbalsta akadēmiskā personāla kvalifikācijas celšanu.

Vājās puses:

1. Studiju programmas raksturojumā iekļautajā studiju programmas aktualitātes un attīstības perspektīvu analīzē ir maz atsauču uz pēdējā laika (pēdējie pieci gadi) zinātniskām publikācijām.
2. Studiju programmas raksturojumā nav skaidri definētas piesaistāmo ārvalstu studentu mērķa valstis.
3. Studiju programmas raksturojumā nav pietiekami apzināti riski un potenciālās grūtības studējošo piesaistē kā no ārvalstīm, tā no Latvijas.
4. Kā risks vērtējams apstāklis, ka noteiktā studiju maksa Latvijas reflektantiem varētu būt par augstu.
5. Nav pietiekami skaidri raksturotas ārvalstu studentu sistemātiskas uzraudzības un atbalsta (mentoringa) procedūras un paredzēts, kas tieši šādu atbalstu sniegs. Mentorings ir īpaši nepieciešams studentiem, kuri nonāk jaunā akadēmiskā, sociālā un kultūras vidē.
6. Novecojusi mācību pamatliteratūra vairākiem studiju kursiem. Tā būtu papildināma ar pēdējo piecu gadu publikācijām un materiāliem.
7. Studiju programmas raksturojumā un vizītes laikā LBTU nepietiekami spēja raksturot studiju formas un aktivitātes, kas veidos studējošo starpdisciplinārās un sadarbības prasmes.
8. Studiju programmas plānā nav iekļauti studiju kursi "Ekoloģija un vides aizsardzība" (Citi4031) 1KP un "Darba un civilā aizsardzība" (VidZ3046) 1KP un "Latviešu valoda (ārvalstu studentiem) (Valo1053) 2KP, lai pilnā apmērā tiktu izpildītas Augstskolu likumā, Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības tos būtu nepieciešams iekļaut arī studiju programmas plānā.
9. Studiju programma nepietiekami atspoguļo lauku dažādību - piepilsētas lauki, urbānās teritorijas, attālinātas lauku teritorijas, pilsētlauki, globalizētas un satīklotas lauku vietas u.tml. Kopienas šādās teritorijās atšķiras un tām ir dažādas vajadzības.
10. Lai gan katrā partneraugstskolā ir izstrādāta kvalitātes nodrošināšanas sistēma, nav izveidota kvalitātes vadības un nodrošināšanas sistēmu konkrētajai studiju programmai, kā arī nav reglamentēts kopīgas studiju programmas "Padomes" sastāvs un darbība.
11. Studiju programmas izstrādē bijis iesaistīts visai šaurs organizāciju un iestāžu loks, neiekļaujot organizācijas, kas saistītas ar lauku kopienu plašākām attīstības iespējām, piemēram, lauksaimnieku organizācijas, tūrisma veicināšanas organizācijas u.c.

12. Studējošie un absolventi studiju programmas izstrādē ir bijuši iesaistīti minimāli.
13. Lai gan docētāji aktīvi iesaistās zinātniskajā darbā (projekti, konferences, apmaiņas braucieni) publicēšanās nozares starptautiskos zinātniskos žurnālos ar augstu ietekmes faktoru atpaliek no publicēšanās vietēja un reģionāla rakstura zinātniskos izdevumos.
14. Studiju kursu apraksti daļēji atbilst Augstskolu likuma 56.1 panta otrajā daļā un 56.2 panta otrajā daļā noteiktajām prasībām. Gandrīz visi studiju kursu nosaukumi atbilst studiju programmas plānā iekļautajiem studiju kursiem (studiju programmas raksturojums 34. - 38. lpp.), taču atsevišķos studiju kursu aprakstos nepieciešams precizēt studiju kursu nosaukumu atbilstību studiju plānam (“Lauku tūrisms, tīklu un klasteru veidošana” angļu valodā), kā arī precizēt nodarbību sadalījumu stundās kalendārajā plānā atbilstoši kursa apraksta ievadā norādītajam (“Sociālo pētījumu metodes”). Jānorāda, ka 5. pielikumā nav iekļauti studiju kursu apraksti šādiem kursiem, kas minēti studiju plānā: “Maģistra darbs”, “Latviešu valoda (ārvalstu studentiem)”, “Ekoloģija un vides aizsardzība” un “Darba un civilā aizsardzība”.

VII. Rekomendācijas

Noslēdzot studiju programmas izvērtēšanu, analizējot studiju programmas stiprās un vājās puses, eksperti vienojas **rekomendēt kopīgo akadēmiskā maģistra studiju programmu “Lauku kopienu attīstība” (“Rural Area Development”) licencēšanai.** Tajā pašā laikā eksperti sniedz sekojošas īstermiņa un ilgtermiņa rekomendācijas LBTU, lai pilnveidotu studiju programmu un novērstu šī brīža trūkumus.

Īstermiņa rekomendācijas:

1. Lai gan katrā partneraugstskolā ir izstrādāta kvalitātes nodrošināšanas sistēma, līdz studējošo uzņemšanai studiju programmā nepieciešams izveidot kvalitātes vadības un nodrošināšanas sistēmu konkrētajai studiju programmai, kā arī reglamentēt kopīgās studiju programmas “Padomes” darbību un sastāvu, iekļaujot tajā pārstāvjus no visām iesaistītajām pusēm - administratīvā līmeņa, akadēmiskā personāla, darba devējiem, kā arī studējošajiem (studējošos pievienot pēc imatrikulācijas).
2. Līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai, izveidot sistēmas un mehānismus studējošo (īpaši ārvalstu) uzraudzības un atbalsta (mentoringa) procedūrām akadēmiskajā, sociālajā jomā un atbalstam adaptēties jaunajā vidē un mītnes vietā.
3. Līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai caurskatīt studiju programmas studiju kursu aprakstus, ieviešot tajos šādus uzlabojumus un novēršot nepilnības:
 - 3.1. Pamatliteratūrā iekļaut mācību materiālus/publikācijas, kas izdoti vismaz pēdējos piecos gados.
 - 3.2. Kursu nosaukumus latviešu un angļu valodā precizēt atbilstoši studiju programmas plānam.
 - 3.3. Caurskatīt un novērst neprecizitātes studiju kursu kalendārajos plānojumos, lai kontaktstundu skaits atbilstu studiju kursa ievadā norādītajam skaitam.
4. Līdz studiju programmas īstenošanas uzsākšanai, iekļaut studiju plānā studiju kursus “Ekoloģija un vides aizsardzība” (Citi4031) 1KP, “Darba un civilā aizsardzība” (VidZ3046) 1KP un “Latviešu valoda (ārvalstu studentiem) (Valo1053) 2KP, lai pilnā apmērā tiktu izpildītas Augstskolu likumā, Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktās prasības, kā arī pievienot trūkstošos studiju kursu aprakstus šiem studiju kursiem un studiju kursam “Maģistra darbs”.

Ilgtermiņa rekomendācijas:

1. Studiju programmas un attīstības turpmākajā pilnveidē būtu jāievieš vairāk atsauču uz jaunākajām Eiropas Savienības rīcībpolitikas iniciatīvām un programmām, tādām kā: Lauku pakts (Rural Pact), Lauku teritoriju ilgtermiņa redzējums (Long Term Vision for Rural Areas), Zaļais kurss, saistībā ar digitālo transformāciju (Digital transformation).
2. LBTU un EMU savstarpēji vienoties un precizēt rekrutācijas kanālus un formas ārvalstu studentu piesaistīšanai no konkrētām mērķa valstīm vai reģioniem,

izvairoties no neproporcionālas orientācijas uz “austrumu reģiona” un bijušās Padomju savienības valstīm. Studiju programmai vajadzētu orientēties konkurēt ar ES universitātēm studējošo piesaistē no ES valstīm. Ārvalstu studējošo uzņemšanu būtu vēlams koordinēt ar EMU.

3. Ņemot vērā, ka studiju maksa ir visai augsta, būtu nepieciešams paredzēt ilgtermiņa pasākumus, kas veicinātu arī Latvijas studentu piesaisti. Ilgtermiņā būtu nepieciešams pārdomāt studiju programmas finansiālo pieejamību studējošajiem no Latvijas, jo pašreiz lauku kopienu pārstāvju, pašvaldību speciālistu un citu potenciālo reflektantu iespējas finansēt studijas no personiskajiem līdzekļiem ir visai ierobežotas. Perspektīvs risinājums varētu būt LBTU apsvērtā iespēja programmas popularitātes gadījumā atvērt arī budžeta vietas.
4. Ilgtermiņā būtu sistemātiskāk jādomā par studējošo starpdisciplinārās un sadarbības prasmju izkopšanu, precīzāk definējot, kādos studijuursos, mācību aktivitātēs un formās tas notiks.
5. Studiju programmas ilgtermiņa attīstības kontekstā būtu jāpievērš lielāka uzmanība interaktīvu studiju formu (grupu darbs, grupu projekti, prakses darbi, uz praktiskām kopienu vajadzībām orientētu projektu izstrāde, sadarbības risinājumu sagatavošana u.tml.) ieviešanai un izmantošanai pēc iespējas daudzās studijuursos. Šādas studiju formas būtu labi pielāgotas programmā izvirzīto kompetenču apguvei.
6. Pilnveidojot studiju programmas saturu un mācību formas, ilgtermiņā jāņem vērā nepieciešamība mācīt studentiem kopdarbību, zināšanu un prakses mijiedarbes iemaņas, attīstīt pilsoniskās līdzdalības kompetences un pievērsties studiju procesā vairāk lauku interešu aizstāvībai un līdzdalības formām Eiropas līmenī, projektu vadībai, finanšu pārvaldībai un to piesaistei, pedagoģijas prasmju attīstībai un darbam arī ar pieaugušo izglītību.
7. Turpmākajā studiju programmas satura attīstībā būtu jāpievērš lielāka uzmanība arī pilsētu, sevišķi mazo pilsētu, reģionālo pilsētu, attīstības centru kopienām, jo arī tām ir ietekme uz lauku attīstību. Šis aspekts būtu pārdomājams ilgtermiņā, arī saistībā ar absolventu potenciālā darba tirgus paplašināšanu.
8. Turpmāk pilnveidojot atsevišķus studiju programmas kursus būtu vēlams paplašināts skatījums uz jēdzienu “lauku uzņēmējdarbība”, ar to saprotot ne tikai tradicionālās lauku ekonomikas formas, bet jebkura veida uzņēmējdarbību, kuru var īstenot laukos.
9. Šobrīd studējošo mobilitāti starp semestriem plānots organizēt Erasmus+ programmas ietvaros, tomēr būtu ieteicams izstrādāt mobilitātes sistēmu un atbalstu studējošajiem un mācībspēkiem, kuri neizmanto Erasmus+ projekta iespējas.
10. Ilgtermiņā būtu ieteicams pilnveidot un paplašināt darba devēju, nozares organizāciju un absolventu sadarbības formas ar LBTU un konkrēto studiju programmu, un viņu iesaisti studiju programmas realizācijā un pilnveidē.
11. Ilgtermiņā kopīgās studiju programmas paver iespējas docētājiem aktīvāk iesaistīties Eiropas mēroga pētniecisko projektu pieteikumu gatavošanā, piemēram - programmā Apvārsnis. Tādu sagatavošanā būtu izmantojamas sadarbības saites ar EMU un Vītāuta Dižā universitāti, veidojot plašākus konsorcijs. LBTU starptautiskās sadarbības un projektu departamentiem būtu vairāk jāiedrošina docētājus iesaistīties

starptautisku pētniecisko projektu pieteikumu gatavošanā un jānodrošina nepieciešamais administratīvais atbalsts.

12. Turpmāk īstenojot studiju programmu un sekmējot nodarbinātību pēc studijām, būtu jādomā par efektīvu sasaisti ar darba tirgus pieprasījumu, fokusējoties ne tikai uz kopienām, bet ietverot arī pašvaldības un uzņēmumus.
13. Programmas īstenošanā iesaistītajām pusēm nepieciešama vīziju un redzējumu saskaņošana un izpratņu salāgošana par atsevišķiem programmas īstenošanas aspektiem un jautājumiem (piemēram - kas ir galvenais reflektantu mērķa tirgus, kur strādās absolventi).

VIII. Prasību vērtējumu kopsavilkums

	Prasības	Atbilst	Daļēji atbilst	Neatbilst
P1	Studiju programma atbilst studiju virzienam, kurā to plānots iekļaut	X		
P2	Studiju bāze, informatīvā bāze (tai skaitā bibliotēka), finansiālā bāze un materiāltehniskā bāze atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem	X		
P3	Licencējamās studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms atbilst mērķim, uzdevumiem un sasniedzamajiem studiju rezultātiem	X		
P4	Akadēmiskā personāla un viesprofesoru, asociēto viesprofesoru, viesdocentu, vieslektoru un viesasistentu kvalifikācija atbilst studiju programmas īstenošanas nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām	X		
P5	Studiju programma atbilst Augstskolu likuma un citu normatīvo aktu prasībām		X	
P6	Augstskolas/ koledžas darbībā iepriekšējā gada laikā pirms lēmuma pieņemšanas dienas kompetento iestāžu konstatētie normatīvo aktu pārkāpumi šo iestāžu noteiktajā termiņā ir novērsti	X		
P7	Faktiskie apstākļi atbilst augstskolas/ koledžas norādītajām ziņām	X		